

Izhaja:

10. in 25. dan vsakega meseca.

Dopisi naj se izvolijo frankirati.

Rokopisi se ne vračajo. Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmondvrste za vsako pot.

MIR.

Vsakemu svoje!

Velja:

za celo leto 1 goldinar, po pošti prejeman 1 gld. 24 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Opravništvu „Mira“ v Celoveu.

Leto VIII.

V Celoveu 25. januarja 1889.

Štev. 2.

Prošnja.

Vse one častite naročnike, ki nam svoje naročnine še niso doposlali in tudi lista niso vrnili, uljudno prosimo, naj blagovolijo vsaj do 15. februarja ali naročnino (za Celovec 1 gld., po pošti prejeman 1 gld. 24 kr.) za tekoče leto ponoviti ali list vrniti, da vemo, koliko iztisov nam je treba za prihodnje izdaje „Mira“ napraviti. Neredno vplačevanje naročnine napravlja tudi mnogo nepotrebnega dela in truda, kar vse se lahko zabrani, ako se plačuje naročnina ob pravem času.

Upravništvo.

Novi volilni red in Koroški „mir“.

Ko so ruske čete potlačile Poljsko, sporočil je ruski general cesarju v Petrovgrad: „Varšava je mirna.“ Poljaki so bili „mirni“, ker se več geniti niso mogli. Znan je vsem tudi pregovor o „mirni Bosni“. Enak „mir“ si želijo koroški liberalci. Oni so se namenili, koroške Slovence vse ponemčiti, in dokler so Slovenci to trpeli, bila je Koroška „mirna“. Kakor hitro pa so se oglasili možje, ki so Slovence učili, naj ostanejo pri svoji veri in svoji materni besedi, začelo se je tudi vpitje v nemško-liberalnih listih, da ti ljudje „mir kalijo“. To vpitje se zdaj spet ponavlja, ko se je zvedel novi volilni načrt, ktereга so predložili slovenski poslanci. Se celó v pruske liste so zanesli svoje javkanje, in ker temu predlogu družega očitati ne morejo, pravijo, da je zaradi njega „koroški mir“ v nevarnosti.

Človeku se res studi, odgovarjati na take zlobne in neumne zvijače. Če tirjajo slovensko šolo na Bistrici, ali v Št. Jakobu, ali v kateri drugi slovenski soseski, ali mar zavoljo tega nemški kmet v labudski ali dravski dolini ne more „mirno“ spati? Kako škodo ima on pri tem? In če mi tirjamo, da naj uradniki s slovenskim kmetom v Doberli vesi ali Kapli govorijo slovenski, kakošno škodo imajo pri tem Nemci v Zgornji Beli ali v Brežah? Ali jih to res „nemirne“ dela? In če dobimo mi koroški Slovenci svojega poslanca v državnem zboru, kakšen „nemir“ pa s tem delamo? Ali ne ostane Nemcem še zmirom osem poslancev? Ali se ti ne bojo mogli proti enemu braniti? Take dežele

v celi Avstriji ni, kakor je Koroška, samo Ogerska bi se jej smela še primerjati. Tudi na Ogerskem vsakemu očitajo, da „nemir dela“, kdor se Madjarom ne klanja brezpogojno. Po vseh drugih deželah pa vidimo, da so ljudje različnih mislij. Vsak človek ima svojo glavo, in vsaka glava svojo pamet. Ni je dežele, kjer bi bili vsi ljudje enih misli: eni so prijatelji slovanske, drugi prijatelji nemške besede; eni liberalni, drugi konservativni; eni so za brezversko, drugi za versko šolo; eni za šestletno, drugi za osemletno šolo. Razloček je samo ta, da v drugih deželah nobenega ne križajo in ne zaničujejo, kdor je druge misli, samo na Koroškem naj bi nobeden ne smel svoje misli povedati, ampak vsak naj bi le to mislil in govoril, kar pišejo „Freie Stimmen“ in kar prerokujejo judovski listi „Deutsche Zeitung“, „Neue Freie Presse“ itd. na Dunaju. Kdorkoli se predrzne drugo, boljše misel imeti, tega imenujejo „hujskača“ in „nemirneža“. Ko so v Ziljski dolini nekteri slovenski kmetje odstopili od nemškega šulferajna, začel je kričati list „Freie Stimmen“, da se tam „mir kali“, in prosil g. deželnega predsednika, naj spet „mir“ napravi, namreč, naj kmete prisili, da bojo spet nazaj stopili k nemškemu šulferajnu! Kdor ne živi na Koroškem, se mu bo kaj takega neverjetno, ja strašno neumno zdelo. — Ti ljudje so prespali vso novejšo avstrijsko zgodovino in še zmirom mislijo, da živimo v absolutizmu, pa tega hočejo še tako poojstriti, da bi namesto cesarja ukazovali liberalni Nemci, kateri se štejejo za dediče absolutizma. Svobodo bi že radi, pa samo za se, ne pa tudi za Slovence. Bodimo koroški Slovenci veseli, da živimo v veliki Avstriji, kjer je mnogo močnih slovanskih narodov, kateri nas ne bojo zapustili! Samo zlata Praga šteje toliko Slovanov, kolikor je vseh koroških Nemcev, in pred vsem imamo tudi pravičnega cesarja, zato nas taki jetični listi, kakor „Freie Stimmen“, „Deutsche Allgemeine Zeitung“, „Kärntner Land“, „Kärntner Allgemeine Zeitung“, od katerih so razun prvega menda vsi že poginili, čisto nič ne strašijo!

Kdor hoče zvedeti, kdo na Koroškem „mir kali“, naj prebere dopis „iz Medgorij“ v 1. števil. letošnjega „Mira“. Mi ne kalimo „miru“, ampak tirjamo le svojo pravico, zajamčeno nam od svitlega cesarja. Tudi če dobimo svojega poslanca v državnem zboru, ne bomo „miru kalili“, saj čuvajo postave nad našim početjem; da bi „mir kalili“, se je bati le od pristašev časnika „Freie Stimmen“, ko bi jih njih smešna onemoglost ne silila k miru! Vsaka reč je le en čas lepa, pravi

slovenski pregovor, to velja tudi o koroških nemško-liberalcih. Vsa znamenja kažejo, da je njih tron že ves trohlen in se bo podrl o priliki — državno-zborskih volitev!

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Shod pri „črnem orlu.“) Predzadnji četrtek 17. t. m. popoldne ob 3. uri je državni poslanec Peter Laks zbral svoje verne pri „črnem orlu“, da bi jim poročal o svojem delovanju. Rekel je, da v državnem zboru ni mogoče nič opraviti in da hoče svoj mandat odložiti. Njegovi pristaši, večidel „bauernbunarji“ so ga zdaj začeli prositi, da naj ostane, da nima nobenega drugega itd. Tako gorkim prošnjam se je Laks seveda udati moral! Ta komedija se zdaj že nekaj let ponavlja. Laks zmirom naznanja, da bo mandat odložil, pa ga nazadnje vselej še obdrži, in se ga bo tako dolgo oklepal, dokler ne dobimo novega volilnega reda po nasvetu dr. Ferjančiča. Da se je tudi o tem načrtu mnogo govorilo, razume se samo po sebi. Druzega pa mu ne znajo nič očitati, kakor da se bo „koroški mir“ skalil, če dobijo tudi Slovenci svojega poslanca. Seveda Slovincem se morajo usta zamašiti, potem je mir. Ker poje „bauernbund“ prav tisto pesem, kakor mestni liberalci, iz tega vsak lahko spozna, da „bauernbund“ nema družega namena, kakor liberalcem tla pripravljati in cesto gladiti. Mi ne razumemo, kako škodo bi zamogel kmečkemu stanu prizadeti dr. Ferjančičev novi volilni red?! Če „bauernverein“ nema drugih skrbi, potem se mora kmetom prav dobro goditi, ali pa on ni prava „kmečka zveza“, ampak le „zveza za gonjo slovenskih kmetov v nemško-liberalni tabor.“

Iz Podsinske vesi. (Naš župan. — Kako se delajo prošnje za nemške šole.) Kar nas je od Egger-Helldorfove fužine na Bistrici neodvisnih kmetov in posestnikov v Podsinski vesi, vsi smo se bratovsko razveselili, ko smo zvedeli, da so pri novih občinskih volitvah na sosedni Bistrici in v Svečah zmagali pošteni, rodoljubni domači kmetje nad liberalnimi nemškutarskimi ptujci. Tudi nam so se letos srenjske volitve zopet prav srečno vršile. V Št. Janžu, kamor spada naša ves, imamo hvala Bogu župana, ki je zares zlatá vreden mož. Kot srenjski predstojnik na vse strani marljivo skrbi za blagor cele soseske, brezštevilne pisarije o srenjskih zadevah opravlja sam brez kakega pisarja in nam veliko stroškov prihrani. Vse ima v tako lepem redu, da ga cesarske in deželne oblasti po pravici hvalijo kot enega najboljših županov Koroške dežele. Ni mi treba dostaviti, da nam je tudi kot zvest katoličan, skrben hišni gospodar in kot navdušen Slovenec najlepši izgled. „Vse za Boga, za cesarja in milo domovino“ — to ravnilo je našemu županu Martinu Štihu, p. d. Šlemicu, zvezda vižarica vsega truda in delovanja. Zato ga tudi vsi častimo, spoštujemo in ljubimo. Mili Bog nam ga ohrani še mnogo, mnogo let! Tako dobrega, vestnega in delavnega župana tudi Vam Bistričani in Svečani iz celega srca želimo. Treba Vam je prav odločnega in neomahljivega predstojnika tem bolj, ker tam gori v fužinskem gradiču na Bistrici gospoduje mogočni vodja, ki

misli, da se mu mora vsak uklanjati in ravnati se po njegovi volji in želji. Ravno tega velikaša in njegove kimovce je hudo zbolelo, da je pri občinskih volitvah tako nepričakovano propadel cvet Bistriške samo „Taič“-arske liberalne gospode in da je zmagala verna, narodna stranka slovenskih kmetov! Tuhtali in tuhtali so, kako bi se vendar maščevali o tem sramotnem propadu; kjer bi vendar našli pravo mazilo in zdravilo za svoje globoko ranjeno, veliko-nemško srce? „Hajdmo, hajdmo v mesto — tako so gospodje v fužinskem gradiču po dolgem resnem premišljevanju sklenili — idimo v Celovec“; v znani fabriki Celovških „šulferajnarjev“, v sloveči lekarni (apoteki) protislovenskega liberalnega društva hranijo tisti prvakov recept, po katerem najhitrejšo celijo take rane. To so tista očitna pisma ali izjave, v katerih posamezne slovenske občine ali nekteri zastopniki krajnih šolskih svetov na Koroškem ugovarjajo slovenskim poslancem, ki so se predrznili v državnem zboru od vlade tirjati za naše slovenske otroke slovenske šole, t. j. tako uravnane male šole, da bi se otroci slovenskih starišev v svojem maternem jeziku poučevali v vsem, kar jim je za časno srečo in večno življenje treba. Recept ali predpis enakega ugovora je tudi Bistriška gospoda vendar-le srečno staknila v Celovcu ter ž njim hitela domu v fužinski grad. To je bil hladilni balsam za obnemoglega fužinskega vodjo, za njegove pisarje, pa tudi za veliko-nemška prsa Bistriških učencikov! Oj to Vam je bilo veselje v gradiču! Že drugo jutro so se fužinski pisarji in uradniki živahno med seboj posvetovali. Kaj početi, da bi le prav veliko podpisov vlovili za tako pomenljivo pismo, o tem so si gospodje belili glavo. Sklenili so, da si kot pismo-noše za posamezne vesi, kjer stanujejo fužinarji ali kjer imajo posestniki kak zaslužek od fužine, razdelijo trudapolno delo in težavno hojo med seboj. Eden pisarjev leta seveda na viši miglejš po vseh Bistriških fužinah in komandira delavce, naj memo gredé pridejo v njegovo stanovanje podpisat neko zelo važno in imenitno prošnjo. Ljubeznjivi ukaz je seveda ugnal preplašene delavce — te dobre, pohlevne, vsakemu višjemu miglejšu pokorne dušice — v kozji rog; le to jih je skrbelo, kako bi se pač prav prikupili svojemu krušnemu očetu! Temu se zameriti — Bog ne daj! Kar vrelj so toraj v M . . . stanovanje in tam podpisavali in podkriževali neko pismo, ktereга nobeden od kraja do konca še prebral ni. Za veliko edino zveličalno „Nemčijo“ navdušeni pismo-noše — hočem reči — fužinski pisarji so v svojej gorečnosti lovili podpise še od takih mladoletnih fantalinov, ki so komaj zapustili šolske klopi. Drugi zopet so podpisavali v imenu posestnikov ali starišev — pa še kajžice nima in tudi ne družine ne všolanih otrok! Pri delavcih na Bistrici se je nemškutarska agitacija prav po sreči in želji dognala. A kako v Svečah? Dva zgovorna Tobeitzova agenta sta prehodila cele Sveče in sosedne vesi, ne sreča jima ni bila mila. Smolo sta imela skoz in skoz! Od vseh 150 hišnih posestnikov ali najemnikov sta vlovila le borne tri podpise. Prvi se je udal in podpisal kranjski pekar Wilfan, ki je pred nekaj leti iz Celovca v Sveče privandral in sedaj Tobeitzovo fužinsko gostilnico (restavracijo) na Bistrici s kruhom zalaga; drugi je podpisal (prej ko ne, da bi pred sitneži

mir imel) oštir Adam, pri katerem se navadno shaja Bistriška liberalna gospoda, če je treba kaj proti katoliški cerkvi in proti slovenskemu narodu snovati; podpis tretjega Svečana sta vjela zjutraj na vse zgodaj od nekega po vsej fari znanega šnop-sarja prej ko ne za frakelje žganja. Vsi drugi neodvisni posestniki in stariši so se nepoklicanih, nadležnih pismonošev z lepim ali hudim znebili — brez podpisa. Slava Svečanom! (Konec sledi.)

Iz Vogrč. (Cesarsko darilo.) Častitim bralcem „Mira“ bo gotovo še v spominu, da si je mala Vogrska fara lanskega leta nove zvonove oskrbela. Ker je pa od naročila še dolg skok do plačila, smo si bili v skrbi, s čem bomo precejšnje stroške poravnali. Že zidanje nove šole nas je toliko denarja stalo, da nam je skoraj ves mozeg pošel, in pri slabi letini spet nova plačila! Z zupanjem na Zveličarjeve besede: „Kdor trka, se mu bo odprlo“ smo res potrkali z zaupljivo prošnjo tudi na blago srce predobrega očeta svojega, presvitlega cesarja Franca Jožefa. Njih Veličanstvo, naš toliko milostljivi vladar, ki očetovsko ljubijo vse avstrijske narode, odprejo tudi neznamim Vogrčanom svoje srce in cesarske svoje roke, in pošljejo nam blage volje sto goldinarjev za napravovnih zvonov. Cesarski dar nas pa toliko bolj vesel, ker nam služi ne le v pomoč, temveč tudi v čast. Vogrčani se smemo ponašati z darom, ki pride iz toliko visoke roke. Iz hvaležnih naših src k Bogu kipi ponižna prošnja: Bog plačaj, varuj in ohrani še mnogo, mnogo let nam toliko dobrega vladarja, Njih Veličanstva presvitlega našega cesarja Franca Jožefa I.!

Iz Št. Tomaža. (Cerkveno petje.) Da cerkveno petje po deželi dostikrat ni primerno Božji službi, to je obče znano. Taka je tudi pri nas. Na Štefanovo so peli pesem po melodiji znane zaljubljene pesmi: „Ich hab' dir in die Aeuglein g'schaut“. Besede so bile se ve da druge, pa tudi taka posvetna viža ne gre v cerkev. Kdo je tega kriv, ne vem; pa kdor je, naj se prime za nos. Gospod župnik Lubej, kterege vsi radi imamo, bi to že odpravil, pa zdaj, ko je zavolj bolezni stopil v pokoj, se noče dosti mešati v nobeno reč. Tudi to se mi ne zdi prav, da se poje nemški, saj je fara slovenska in tudi evangelije se slovenski berejo. Počasi pač že nemščina leze na nas!

Iz Medgorij. (Kaj je „fortšrit“? — Naša podružnica sv. Cirila in Metoda.) V znane „Freie Stimmen“ od 8. decembra l. l. je nekdo pisal iz Grabštanja, da se je pri občinski volitvi v Podgradu volilo „im fortschrittlichen Sinne“ (v naprednem duhu). Kakšen pa je ta „napredek“, pokazali so tisti Grabštanjci, ki so prišli k tej volitvi. Po volitvi so ga v Podgradu precej v glavo dobili. Domov gredé so še obiskali slovenskega gostilničarja g. Martinca. Začeli so ga pikati zavoljo Cirilove podružnice, ki je pri njem zborovala. V nadležnosti posebno odlikoval se je mož, od kterege bi vse drugo prej pričakovali, nego tako razuzdanost. Ni čuda, da jim gostir že ni hotel dalje pijače dati. Okoli polnoči so rogovlili skozi Gornje Medgorje, in nekteri so se pri Posileji lotili ostrv, raz ktere so trgali hejdovo slamo, zraven so pa vpili: „Kajzelbergarji!“ Za take je v resnici potrebna osemletna šola, pa tudi palica bi morala biti v šoli dovoljena. Tudi izvoljeni Podgradski župan je pokazal svojo „fort-

schriftliche Gesinnung“ s tem, da je na Štefanovo napravil „bal“ z godbo. Ljudje so pa še toliko krščanski, da jih je le malo prišlo na ples. — Naša podružnica sv. Cirila in Metoda šteje zdaj 1 ustanovnika, 36 letnikov in 59 podpornikov.

Iz Ukev v Kanalski dolini. (Kmečka, narodna veselica.) Kmetje res veliko trpijo; pa če jim je letina le količkaj ugodna, pozabijo na vse prestane težave in se radi poveselijo. Tako so tudi pri nas napravili lepo kmečko in narodno veselico pri Ehrlihu. Prostori so bili ozaljšani z zelenjem, cveticami in zastavami, vmes pa kmetško orodje in napis: „Bog blagoslovi kmetovski stan!“ Videle so se podobe cesarja, cesarice, cesarjeviča in cesaričinje, med tem pa mnogo svetlih lučic v balonih; godci so igrali in vse je bilo židane volje. Prišlo je tudi iz sosednih krajev, kakor iz Žabnic, Trbiža in Naborjeta, več veljavnih mož. Kar je bilo Nemcev, prizadevali so si vsi, govoriti po slovensko. Pele so se same slovenske pesmi. Pogosto se je napivalo kmetškemu stanu. Ukovski kmetje so pa res pokazali, da so čvrsti možaki, in da ne znajo samo trdo delati, ampak tudi napraviti lepo domačo, slovensko veselico. Mi pa se zahvalimo vsem našim gostom iz soseske, da so nas počastili s svojim obiskanjem.

Iz Št. Štefana na Zili. (Občinska volitev.) Dne 20. decembra imeli smo volitev občinskih odbornikov. Udeležba bila je močna, posebno pooblastil je kar deževalo na liberalni strani. Še iz bližnje občine so prišli, en krčmar iz Goričan in dva učitelja iz Borljan. Nabrali so pooblastil pri posestnicah in vdovah, da so mogli voliti na liberalno stran. Ti posili-Nemci mislili so še zanaprej gospodariti v naši soseski, napenjali so vse svoje moči, pa ni se jim posrečilo: večina voljenih odbornikov je naših, katoliško-slovenskih. Mi konservativci ljubimo svojo vero in materno besedo, in spoznamo za svojo dolžnost, ta dva zaklada si ohraniti nepopačena. Kakor je človeku ljub kraj, kjer je njegova zibelka tekla, tako tudi ne sme zatajiti glasu svoje matere, ki ga je prva pokrižala. Mi katoličani hočemo, naj se mladina podučuje najprej v maternem jeziku, da bo boljše razumevala nauke sv. vere, ki se v cerkvi in šoli razlagajo v maternem jeziku. Našega ljubljenege župnika č. g. Katnika liberalci hudo sovražijo, ker se nočejo potegovati za nemški sulferajn, kterege pri nas res ni treba. Pa gospod naj ne obupajo: mi katoliški Štebenčani jim bomo zvesti na strani stali!

Iz Šmihela pri Pliberci. (Posojilnica ustanovljena.) Dan 28. decembra 1888 bo za celo podjunsko dolino zmirom imeniten ostal. Na ta dan namreč so se v Šmihelu na vabilo znanega rodoljuba Jožefa Krauta zbrali zavedni slovenski kmetje, da si ustanovijo potrebno posojilnico za podjunsko dolino. Zborovanje je vodil gosp. Jožef Kraut iz Bistrice, in vse je šlo v lepem redu. Gospod Rous nam je z živo besedo razložil, kako si moramo drug drugemu pomagati, kako je v sedanjih slabih časih potrebno, da se kmetje združujejo, in kako koristne so v ta namen posojilnice. Škoda, da zborovanje ni bilo prej v „Miru“ nazonanjeno, bilo bi jih še več prišlo. Potrdili smo pravila, kakoršne ima Dravbrežka posojilnica, in potem smo volili deset odbornikov in dva račun-ska preglednika. Za načelnika smo izvolili g. Jož.

Krauta na Bistrici. Imena drugih odbornikov si nisem vseh zapomnil; toliko vem, da je voljen tudi č. g. dr. Jož. Šomer, župnik Šmihelski. Preglednika sta gg. D. Rous in Jan. Wagner, ki bota skrbela, da se bo posojilnični urad v lepem redu ustanovil in ohranil. Za posojila se bo tirjalo le 5 od sto, tako je prav, kmet ne zmore visokih obrestij. Bog daj srečo!

Iz Št. Vida na Glini. (Bolnišnica usmiljenih bratov.) Lanskega leta imela je bolnišnica v oskrbi 1016 bolnikov iz raznih dežel: bilo je na pr. 789 Korošcev, 66 Kranjcev, 42 Hrvatov in Slavoncev, 39 Štajercev, 18 Primorcev, 11 Čehov in Moravcev itd. Popolnoma ozdravljenih je bilo 760. Ta bolnišnica je za občine velika dobrota, ker vse bolnike zastoj zdravi, da občinam ne prizadenejo nobenih stroškov. V drugih bolnišnicah je treba pa plačati, in če bolnik sam nema, mora pa občina. Če tedaj usmiljeni brat pride za to bolnišnico pobirat, ga priporočamo, naj dá vsak, kolikor more.

Iz Ribnice na Pohorju. (Naši sršeni.) Minuli mesec imeli smo tudi pri nas občinske volitve. Kakor prej navadno, zmagali smo tudi sedaj Slovenci sijajno v občini Janževirh-Arlica, pa poskusili srečo in deloma tudi zmagali — vsaj moralno — v jako poturčeni občini Ribnica-Hudikot. To pa je naše nemškutarske peteline silno razkačilo. Z vsemi sredstvi so planili nad nas, psovali, obrekovali in grdili vse kar je slovenskega, pa tudi škodovali, kjer se je dalo Slovincem. Nedavno so še celó naročili in po pošti poslali nekterim rodoljubom sramotilne podobe, obdane z najgršimi pisarijami, ktere so dotični po šolarjih s pošte dobili. Razumljivo je, da se vse to ne bo shranilo v mavho, temveč reč se je naznanila na višje mesto. Mislimo, da bodo od tod nekoliko poučili naše sršene in jim vročo krv ohladili. Sicer pa, dragi Ribničani, je za vas jako dvomljiva čast, iskati si v pomoč sredstev, katerih se vsak pošteni človek sramuje. Ona kažejo surovo vašo oliko, in pričajo tudi, kako slaba je vaša stranka, ktera pojemajoča se ne sramuje najslabših sredstev, da bi si ohranila gospodstvo! Za nas pa je to dobro znamenje, da napredujemo, in mislimo, da ni več daleč oni čas, ko bo kakor drugod, tako tudi v naši Ribnici Slovenec sam svoj gospod, ne pa kakor dozdaj, podlaga peti ošabnega tujca. Toraj — ne udajmo se!

Kaj dela politika.

Državni zbor se snide te dni. Zboroval bo do velike noči. — Te dni so bili na Dunaju zbrani vsi viši generali. Ni znano, ali so se posvetovali o vojski, ali o izvežbanju vojakov z novo puško repetirko. — Poslanstvo je odložil znani dr. Auserer, štajerskim Slovincem hud nasprotnik. — Socijalisti, t. j. delavci po tovarnah in rokodelski pomočniki, kateri hočejo svet prenoviti brez Boga, imeli so nedavno velik shod na Nižjem Avstrijskem. Govorili so proti Liechtensteinovi šolski postavi, češ, da revež ne more priti do više stopinje brez šole. Ti mestni ljudje pač ne poznajo razmer na deželi. Kjer je le en sam učitelj za vseh osem šolskih let, tam se otroci ne bojo kdové kaj naučili, naj hodijo v šolo osem let ali šest let.

Zavrgli so tudi predlog o delavskih zbornicah, to jim je vse premalo. — Finančni minister izdeluje novo postavo o krošnjarstvu. — Škof v Lincu je postal č. g. Doppelbauer. Hvalijo ga kot pobožnega moža. — V Gradcu je umrl dr. Rechbauer, znamenit nemški liberalec in hud nasprotnik Slovanov. Na unem svetu je menda zvedel, da so vsi ljudje enaki pred Bogom. — V Trstu bojo v kratkem imeli volitve za mestni zastop. Slovenci se pripravljajo, in upamo, da bojo zmagali vsaj v okolici. — Koncem prihodnjega leta imamo spet ljudsko številjenje. Upamo, da se bo upisavalo bolj resnično, kakor zadnjič. O tem spregovorimo še kaj več. — Iz Oggerske ni kaj vselega poročati. Madjari tam vladajo po svoji volji, posebno minister Tisza. On je kalvinec, toraj ne naše vere. Govori se, da je on zabranil, da niso oggerski škofje poslali skupnega pisma sv. očetu, da mu izrečejo svojo udanost in željo, da se mu ukradeni posestvi nazaj povrne. — Oggerski učni minister pa je izdal okrožnico, naj bi se v srednjih šolah učilo več nemščine. To je menda želja vojaških krogov. — Hrvatje so še zmirom hudo potlačeni od Madjarov. Nedavno je madjaronska stranka odstavila Zagrebskega župana Badovinca.

V zunanji politiki je zdaj vse mirno. Lahi so sicer naročili 800.000 novih pušk, pa pravijo, da jih potrebujejo le za to, da se „mir ohrani“. Zavolj takih stroškov imajo Lahi hude davke, in pri njih se uresničuje pregovor: kdor se meša med velike gospode, treba mu je veliko denarjev. Lahi hočejo biti po vsej sili mogočna država ali „velesila“; zato se morajo močno oboroževati in to stane denar. — Rusi trdijo, da vse nič ni res, da bi oni vedno večje sile pomikali proti nemški meji. Oni pravijo, da je zdaj tam toliko snega, da železnice še voziti ne morejo, toraj tudi vojakov ne morejo prevažati. V tem bo morda nekaj resnice. Tudi se govori, da je ruski car poslal posebnega oficirja k našemu cesarju, kateri naj pové, da Rusija ne misli na vojsko. Če je res, tem bolje! — Srbsko ministerstvo je odstopilo. — Bolgari imajo 15 milijonov frankov primanjkljeja v državnem proračunu. Tedaj dolgove delati so se od evropskih vlad že naučili! — Holandski kralj je za smrt bolan. Če umrje, nastanejo zmešnjave zavolj Luksenburga! — Sv. Oče so na svojih visokih šolah ukazali tudi učenje slovenskih jezikov. Oni pač spoznajo, da so Slovani narod bodočnosti. — Da je Anglež Gladstone res moder mož, to priča njegova sodba o Rimskem vprašanju. Čeravno je protestant, pa vendar spozna, da to ne gre, da bi samo Italija odločevala osodo papežev. Papež je za vse narode, in vsi imajo pravico, kaj vmes govoriti, kedar gre za to, da se sv. Očetu zagotovi polna prostost. Ker ima državnik Gladstone na Angležkem veliko veljavo, sme se reči, da je njegova misel o Rimskem vprašanju velikega pomena. — Zoper arabske roparje, ki lovijo zamorce v sužnost, se bo vendar le začel boj. Kardinal Lavižeri pravi, da bo nabral 500 prostovoljcev, in to že v kratkem, kajti denarja ima nabranega že precej. Za denar se pa ljudje že dobijo. — Ruski carevič se bo bojda zaročil z hesensko princezino Alico.

Gospodarske stvari.

Za pitanje rac ni boljšega, kot ječmen. V ta namen se nekoliko namoči, da razpoči. Potem se nasuje v kupcih na kakem gorkem kraju, da začne kaliti. Ko izkali, se posuši, da se more shraniti. Še bolje je, če se vsak dan toliko ječmena namoči in v kupce dene, kolikor se ga v jednom dnevu pokrmi. Race, ktere hočemo opitati, se zapró v čeden, dobro s slamo nastlan hlev in tu se jim poklada izkaljen ječmen, ki se pa prej še jedenkrat namoči. Pokladati se mora po malem, da race vse sproti pojedó in da nič ne ostane v koritih, kjer bi jelo gnjiti in bi se pokvarilo. Zato naj se pa večkrat daje. Živali se na ta način jako dobro redé, najdalje v štirinajstih dneh so race debele. Prav tako se lahko ravna tudi z drugo perutnino in posebno z gosmi. V marsikterem oziru se to še boljše obnese, kot pitanje s pogosto rabljenimi svalki (testovniki).

Za poduk in kratek čas.

Romanje koroškega Slovenca v Rim I. 1888.

II. Bivanje v Rimu.

(Dalje.)

Rim šteje 369 cerkev. Vsaka za se je lepa, in v vsaki se vidi kaj posebnega. Obiskali smo najslavnejše. Drugih nismo vtegnili. Med najslavnejše pa štejem tudi cerkev, memo ktere sem sleherni dan hodil. Je najstarejša med vsemi. V začetku ni bila posvečena edinemu pravemu Bogu, ampak vsim izmišljenim bogovom, zato so jo imenovali „Pantheon“. Na-njo naslonjeni so še ostanki rimskih toplic, v ktere je Mark Agrippa, zet in zvest prijatelj cesarja Avgusta, najboljšo vodo iz daljnega gorovja napeljal. Ravno on je sloveči Pantheon 27 let pred Kristusom postavil, in ga vsem malikom posvetil. Še le leta 608. je papež Bonifacij IV. velikanski in okrogli tempelj od cesarja Foka v svojo lastnino sprejel, ga posvetil in imenovati ukazal:

Cerkev sv. Marije k mučenikom (S. Maria ad Martyres). Oglejmo ogromno okroglo cerkev! Njeno predsvetišče sloni na 16 velikanskih stebrih. Ko stopimo v cerkev, zagledamo pod seboj mokri tlak, ker malo poprej je dež šel; nad seboj velikansko na sredi odprto kuplo, skoz katero svitloba in dež v cerkev dohaja; pred seboj in okoli in okoli po cerkvi v debelem zidu mnogo votlin in osemnajst altarjev. V votlinah so stali v starodavnih rimskih časih kipi ajdovskih malikov Jupiterja in drugih, kakor tudi statue cesarja Avgusta in Agrippe. Kje so pa zdaj? Kje je ajdovski Perun, ki je iz marmornatega poslopja blisk in strele metal po mogočnih velikanih, ktere so gigante imenovali? Kje je rimska Lada (Venus) s prekrasnim biserom od slavne kraljice Kleopatre? Malike je tudi poterlo Dete milo in sveto, ktero molimo in častimo zdaj v slovečem svetišču. Kje je prekrasni, pisani marmor, kje rumeno zlato, težko srebro in druge drage rudnine, kinč nekdanje stene, stropa, strehe in altarjev v prekrasnem tempelju? Pobrli so vse te in druge dragocenosti ne le ptuji sovra-

niki, ampak tudi Rimljani in kinčali ž njimi svoje palače. Le prvotne velikanske vrata iz bron so še ostale. Kje je tropa s zlatom obšitih rimskih uradnikov, ki so se tukaj do tal priklanjali pred mogočnimi cesarji? Zginili so! Le en sam se še nahaja na desni strani cerkve, s križi in svetinjami bogato nališpan. Pa ni več starih eden, ampak le od vlade najet, da straži grob laškega kralja Viktor Emanuela, ki je tukaj pokopan. Mož je prijazen videti. Uljudno vabi tujce, naj zapišejo svoja imena v debelo knjigo, ktera pred njim odprta leži. Naj se tudi Lahij, Francozji in Nemci v svoji nevednosti podpisujejo, mi Slovenci se ne bomo. Dobro vemo, da kdor se podpiše, da s svojim podpisom na znanje daje svoje obžalovanje nad prezgodnjo smrtjo laškega poštenoviča Viktor Emanuela, ktere ga Lahij po svoji znani bahavosti „očeta očetnjave“ imenujejo. Tako vsaj beremo nad njegovim grobom.

(Dalje sledi.)

Smešničar.

Neki slepar si je kupil berglje, si obvezal noge s frišnim mesom in se podal na Božjo pot, kjer se je vsedel med berače, kazal svoje goveje rane in mimogredoče na glas prosil miloščine. Pride pa mimo tudi neki znanec iz njegove vasi, in ko sleparja spozna in vidi, kaj počenja, mu reče: „Srebra in zlata nemam, pa kar imam, to ti dam: vstani in hodi!“ To rekši dvigne palico in jame po sleparju tako neusmiljeno udrihati, da ta po konci plane in jo ubere po polji, da ga nihče ni več dotekel. Na svoje berglje je čisto pozabil.

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. Čujemo, da so pri obč. volitvi v Grebinji naši vsaj deloma zmagali, pri volitvi krajnega šolskega sveta pa zadobili večino. Načelnik mu je č. g. župnik Petek. Kdor razmere pozna, se bo tega napričakovanega uspeha razveselil. Dopisa pričakujemo. — Tukajšnji liberalni list pripoveduje, da se rodoljubi v Žel. Kapli poganjajo za to, da bi se šolski svet Belske občine ločil od trga. To bi bilo čisto pametno. Belska občina (Kapselska okolica) šteje nad 3000 prebivalcev in nema lastne šole, njeni otroci morajo hoditi v trdo nemško tržansko šolo. Naj si napravijo svojo lastno slovensko šolo. Se ve da bo šola nekaj denarja stala, pa tako velika občina bo vendar zmogla, kar so zmogle veliko manjše občine. Denar tudi ni prva reč na svetu; poznamo reči, ki so še veliko več vredne. — Pri Miklavcu v podjunski dolini napravili so detoljubi otrokom lepo božičnico. — V Ljubelski dolini je nek divji človek svojo gospodinjjo tako pretepel, da je umrla. Zdaj so ga zaprli. — Okradena je bila neka 80letna gospa v Celovcu v kosarnskih ulicah. Do zdaj še neznani tat jej je vzel hranilnične bukvice za 1300 gld., potem 120 gld. v gotovini in več dolžnih pisem. — Kdo je umoril in oropal kočarja Drhašnika iz Dholice, se še zdaj ne ve. — Staro kosarno v Beljaku hočejo v rotovž preurediti. — V Galiciji, kjer je po ljudskem številjenju en sam Nemeč, pa

še tisti sin čeških starišev, obhajali so Silvestrov večer z nemško veselico. Peli so „das deutsche Lied“ in nekdo je govoril „eine kernige deutsche Ansprache.“ Menda tudi v Galicijo piha sapa iz Grabštanja. — Za zvonove v Vogrčah so svitli cesar podarili 100 gld. — V Celovski kupčijski zbornici so se spet posvetovali o Ljubelski in o Turski železnici. Gornji Korošci in Hupfeld iz Prevalj so govorili za železnico čez Ture, češ, da bo potem veliko Nemcev iz „rajha“ prišlo na Koroško svoj denar trosit. Spodnji Korošci pa so rekli, da je Ljubelska železnica z zvezo do Trsta bolj potrebna. Njim je tudi obveljalo, ker imajo večino, in sklenilo se je, vlado še enkrat prositi za to železnico, ki bi šla čez Borovlje, Ljubel do Loke in od tam po Poljanski dolini do Razdrtega in do Trsta. Spodnjim Rožanom bi bilo to že prav. — Pri D. M. na Jezeru (Prevalje) šli so tatovi skozi okno v cerkev, odlomili tri pušice in vzeli kakih 5 gld. denarja. — Dobernik, urednik „Freie Stimmen“, je dobil 200 mark iz Berolina, da jih razdeli med potrebne Koroške učitelje. Ako hoče ta pruski stotak tako razdeliti, da bi vsak učitelj kaj dobil, kdor je „potreben“ in dobro „nemško-misleč“, potem na enega še za en liter vina ne bo prišlo. — Janez Š. iz Vesice je dobil dva meseca zapora, ker se je zlagal, da je bil roparsko napaden in je prišla ovadba pred sodnijo, ktera je stvar preiskavati morala. — Že kaznovana sleparica Samonik je dobila 7 mesecev, ker je osleparila nekega mestjana na Trbižu za 33 gld.

Na Kranjskem. „Dom in Svet“ je list, kateri se sam priporoča. Prinaša lepe povesti, podučne in kritične spise, pesmi itd. Vse v lepi besedi in krščanskem duhu. Pripraven je tako za omikane odraslene kakor za bolj odraščeno mladino. Velja za celo leto 2 gld. in izhaja enkrat na mesec. Vreduje ga g. dr. Fr. Lampe. — Mil. g. knezoškof Misija so postali cesarjev tajni svetovalec. Ravno tako Graški in Bistriški (Briksenski) škof. — V Gorjah so umrli zlatomešnik č. g. Tedeschi, blaga duša. V Železnikih pa upokojeni župnik Levčnik. N. v m. p.! — Veletržec Dreo, ki je v Ljubljani umrl, zapustil je bojda nad 700.000 gld. premoženja. Njegovi dediči živijo v Savinjski dolini in pride sedaj večinoma ta denar v slovenske roke. — V Šmarjeti je umrl graščak g. Žonbár, rojen Francoz, kterege je vse ljubilo in spoštovalo. — Nabira se denar, da bi se postavil most čez Savo pri Radečah. — Na Dolenjskem so zdaj po zimi videli več metuljev. V Celovcu bojo pa zdaj o pustu po plesiščih frfrati začeli. — Družbi sv. Cirila in Metoda je podaril neki duhovnik 100 gld., da bo izdajala „knjižnico za mladino“. — Za Vilharjev spomenik je nabralo bralno društvo v Zagorji 40 gld. — V Smedniku je umrla stara baroninja Lazarini, velika dobrotnica ubogim. — Za častnega mestjana si je izvolilo Ljubljansko mesto g. Gorupa na Reki. — Na Igu so dobili nove orglje. — V Ribnici je umrl rodoljub Janez Podboj. — Zavolj bogokletstva bil je na 6 mesecev obsojen neki klobučar v Ljubnem.

Na Štajerskem. Za hišo katol. rokodelskih pomočnikov v Mariboru so mil. g. knezoškof Stepišnik podarili 1000 gld. — Hiralnico mislijo napraviti v Celjski okolici. — Spominski kamen so v Gradcu postavili štajerskim vojščakom, ki so v

vojskah smrt storili, to pa v cerkvi usmiljenih bratov, kar nekterim liberalcem ni bilo prav. — V Velenji so umrli č. g. župnik Križan. N. v m. p.! — Most čez Dravo pri Ormožu bo kmalu dodelan. — V Kazazah pri Pletrovčah ima posestnik tri krave, ki so letos vse tri imele dvojčke. — V Trbovljah se zgodi zmirom kaka nesreča. Zdaj je tam spet kmečki sin Rust tako nesrečno padel, da je ostal precej mrtev. — V Gradcu pobirajo zdaj že po 6 gld. mestnega davka od vsacega psa. — Vlada je razpustila „bauernverein“ za Mariborsko okolico. — „Slov. Gospodar“ pripoveduje, kako se je godilo nekemu mesarju in njegovemu sinu, ko sta šla od ceste v stran vole kupovat, in sta med tem časom konja z vozom k drevesu privezala. Pride neki kmet iz iste vasi, kjer sta bila mesarja doma, in ta je konja dobro poznal. Ker vidi, da je tudi voz krvav, mislil je, da so roparji mesarja ubili in ropali. En čas kliče ljudi, ko pa nikogar ni, se vsede na voz in pelje konja na mesarjev dom. Tam je bilo vse v strahu, ker so mislili, da sta oče in sin ubita. Med tem časom prideta mesarja na cesto nazaj, in ko konja ne najdeta, mislila sta, da so konja in voz cigani ukradli. Vbereta jo tedaj proti ogerski meji, cigane lovit. Ko jih ne najdeta, vrneta se žalostna domov. Tam se je vse v veselje spremenilo, najdeni so bili oče in sin, in konj in voz. — Za slovensko šolo so se potegnile občine Buče in Verače. — Močno se govori o novi železnici, ktero mislijo potegniti iz Konjic v Krapino na Hrvaškem. — V Šmarjeti pri Ptujci so prosili za slovensko šolo, in je že prišlo od ministerstva, da se jim dovoli. Mi Korošci jih bomo tudi dobili, če bomo stanovitno prosili. — V Vitanji je umrl zdravnik Lautner. — Pri Zidanem mostu so prišli neko ženo, ker se je zvedelo, da je svojemu možu zavdala. — Pri Slivnici se je obesil nek pijanec, ko je vse svoje premoženje zapil.

Na Primorskem. Ljudje so se začeli močno seliti v Ameriko (Brazilijo). Pa tam se jim slaba godi, kakor se sliši. Potrebno bi pač bilo, ko bi vlade več skrbele za kmečko ljudstvo, da bi ne tiščali v novi svet. — V Trstu in po vsem Primorju so imeli zadnji čas hudo burjo. V morje je vrgla nekega godca v Trstu in nekega dečka z jamborja na barki. Nad Bakrom je vrgla burja tovorni vlak iz tira. Pri tej priliki so bili trije sprevodniki ubiti. — Na Greti pri Trstu hočejo rodoljubi ustanoviti slovensk otroški vrt, ker se je tam ugnjezdila „pro patria“ in lovi slovenske otroke. — Pri Brežini je skočil vlak iz tira. Vendar se nihče ni poškodoval. — Tudi v Rublji pod Gorico je zdrsnil vlak iz tira.

Po drugih deželah. Vse ustanove v spomin cesarjeve 40 letnice imajo vrednost nad 16 milijonov gld. — Na velikih šolah v Zürichu na Švicarskem se uči 70 žensk. Večidel so Rusinje in se učé zdravilstva. Veliko je ljudi, ki menijo, da ženska ni za visoke šole. Drugi pa spet mislijo, da je ženska še hujši za „pravdanje“, kot mož; brez šale pa se lahko reče, da so ženske pri bolnikih bolj potrpežljive in skrbne, kot možki, in da bi se jim medicina ne smela zabranjevati. O tem pustimo vsakemu njegovo misel. — V Nürnbergu na Bavarskem je pet mladenčev utonilo, ko so se drsali po ledu in se je ta ulomil. — V Lineu

je bil umorjen in oropan neki krčmar. Dva sumljiva že imajo. Če sta prava, se bo videlo. — Evropa je štela l. 1800 le 175 milijonov ljudi, zdaj pa jih ima 350 milijonov. Kam se bojo djali čez 100 let, če bojo tako naraščali? — Na Angleškem se katoliška vera vedno bolj širi, in to posebno med gospodo. Zdaj je tam že 2380 katoliških duhovnikov. — Najnovejša odredba ukazuje, če so vojaki na deželi in so pri posestnikih na hrani, da država plačuje za nje po 21 kr. na dan. — V severni Ameriki so imeli hud potres. Več hiš se je podrla. — V Alajuli je podsulo 8 ljudi. — Na Francoskem imajo povodenj. Na Kitajskem pa v mnogih krajih lakoto. — Iz Amerike se poroča, da je nekdo iznašel tak zračni balon, ktereга je mogoče po volji obračati. Bomo videli, če ni spet raca! — Lani so na Dunaju šteli 345 samomorov. Kakošno vero imajo taki ljudje, da jih vsaka negoda v smrt žene? — Na avstrijskih visokih šolah (brez Ogerske in Hrvaške) se uči 13.800 mladenčev. Vseučilišče na Dunaju jih šteje 5218, češko v Pragi 2316, Gradec 1296, Krakov 1206, nemško v Pragi 1470, Levov 1129, Inomost 862, Černovče 259. Na 6 tehniških šolah (za inženirje) jih je 1694 učencev. Latinskih šol je v teh deželah 172, realk 85. Največ jih je na Češkem, Moravskem, Sileziji in Dolnji Avstriji. Na Češkem je 76 srednjih šol, v Galiciji 31, v Dolnji Avstriji 42, na Moravi 38, v Sileziji 10.

Duhovniške zadeve v Krškej škofiji.

Č. g. Janez Simonič je imenovan za fajmostra v Št. Janžu v Rožni dolini; č. g. Anton Bader gre za provizorja v Zabrdice. Fara Otmanje je razpisana do 26. februarja.

Listnica.

Č. g. B. G. v B. „Sila kola lomi!“ Verjamemo, da ste pisali v svojem zagovoru resnico, ki je bōdla visoko uradno osobo v oči, vendar ne obupajte in bodite prepričani, da Vi nikakor niste na laži ostali. Pismo, ktereга v kratkem prejmete, poučilo Vas bode, kako Vam je ravnati, da rešite svojo duhovniško čast; onim gospodom pa, ki Vam hoté pota postlati s trnjem, odtrgajte pri prihodnji priliki krinko raz obraza. Zdravi!

G. H. v S. Vaša misel je izvrstna. Osnovanje slovenskega tabora v Rožni dolini bi Vam tudi mi priporočali. Vendar sedaj ni čas za to. Potrpite do poletja. O tej zadevi govoriti hočemo obširneje pri prvi priliki.

G. M. v C. Ne moremo! Prav radi bi objavili, a lista za c. k. državnega pravdnika pisati ne želimo. Vsaj vendar veste, da smejo naši, veliko-nemškega duha nasrkani gospodje v Celovec dostikrat postopati, kakor jim drago, nam Slovincem pa ni dovoljeno, resnici na ljubo se opravičevati.

G. P. v V. Pri zadnjem volilnem shodu v Celovec dne 17. t. m. zastopani bili so večinoma nemški liberalni kmetje; od pravih Slovencev iz okolice, ki z nami jednako čutijo, videli smo navzoča le dva, ki sta se pa iz radovednosti udeležila in tudi glasovanju odtegnila. Kakor nam je dobro znano, vabili so se na ta kmetijski shod le bolj kimači, pošteni Slovinci pa so se popolnoma prezrli, ker so se gospodje od „Bauernbunda“ bali ugovorov. Na tak način se lahko ukrepi potrjujejo jednoglasno. Le potrpite! Mi bomo tudi storili svojo dolžnost. Ne damo se preplašiti!

Č. g. A. v V. Ne prezrite časa! Kakor hitro prejmete odlok, nemudoma vložite zatožbo. Sedaj, ko ste zajca vjeli, držite ga!

G. Ž. v L. Javkanje v „Fr. St.“ o novoimenovanih okrajnih šolskih nadzornikih kranjskih nam zopet dokazuje nestrpnost teh velikih gospodov. G. „srfiteleiterju“ ne ugajajo

razmere na Kranjskem; on bi najraje videl, da bi se bili za nadzornike postavili za vse okraje sami nemški Kočevci. V svojem listu naprej mlati puhle fraze, da se kranjski drž. poslanci nepoklicano vmešavajo v Koroške zadeve, on pa bi le vedno rad ukazoval, kako naj bi se na Kranjskem uredilo, da bi — Nemcem ugajalo! Tej političnej revii danes ni po godu kranjski deželni predsednik, jutri se zaganja v deželnega glavarja in sedaj mu še šolske zadeve presedajo. Pomilujte ga z nami vred in prezrite v bodoče njegove prenapetosti. Toliko na Vaše vprašanje.

Č. g. B. v G. Prav lepa hvala! 46 gld. za „Mir“ prejeli. Vse bomo tako ukrenili, kakor je Vaša želja. Da bi nam le Bog dal še več takih možakov, kakor ste Vi, potem je zmaga naša, in če tudi se nasprotniki na glave postavijo, ničesa ne bodo opravili. Mi hodimo po postavni poti!

G. M. v F. Slovenci shajamo se vsako sredo pri „Sandwirthu“ ter imamo prav lepe in dobro obiskovane večere. Le počastite nas jedenkrat s svojo navzočnostjo. Jako nas bode veselilo.

Slovenskim rodoljubom iz dežele in sosednih slovenskih pokrajin, ki dohajajo po opravkih v Celovec, naznanjamo, da se Celovski Slovenci shajajo vsako sredo ob 1/2 8. uri zvečer v gostilnici hōtela „zum Sandwirth“, kjer imajo odmenjeno svojo sobo, takozvani „Clubzimmer“ koj pri vhodu na desno. — Slovenski gosti so nam vsikdar dobro došli!

Loterijske srečke od 19. januarja.

Gradec	18	74	2	45	29
Dunaj	88	58	70	26	73

Tržno poročilo.

V Celovec je biren:

pšenica po . . .	5 gld.	10 kr.
rž	3	70
ječmen	3	50
oves	2	20
hejda	3	—
turšica	3	50
pšeno	7	—
proso	—	—
grah	—	—
repica	—	80
fižol, rudeči . . .	5	50

Sladko seno . . .	2 gld.	90 kr.
kislo	2	—
slama	2	20
meterski cent (100 kil).		
Frišen špeh kl. —	gld.	60 kr.
maslo	1	—
mast	—	75
Navadni voli	100—120	gld.
pitani voli . . .	120—140	—
junci	80—100	—
krave	60—120	—
junice	50—70	—
prešički	6—10	—

Pitani prešiči na vago po 42 do 44 kr. kila.

Oglasila.

Zdravniško naznanilo.

Deželni okrajni in fužinski zdravnik

Dr. Adolf Samitz

v Guštanju

je premenil svoje stanovanje in stanuje od 15. januarja v sosedni hiši pri gospej Streicher. Tam bo uredil tudi svojo lastno lekarno (apoteko). Bolniki sprejemajo se od 8. do 12. ure dopoldne in od 1. do 6. ure popoldne. Kedar je huda potreba, je podpisani na pomoč pripravljen tudi razun teh ur, in tudi po noči. Čez zimo ne bo zdravil in svoji hiši v Doberlivesi, pač pa na vigrad in po leti vsako nedeljo. Dr. Adolf Samitz.

Red za točenje (Schank-Ordnung)
za županstva na Koroškem,
natisnjen v obeh deželnih jezikih (nemško-slovenski) in na željo nekterih občinskih zastopov založen, dobiva se (po 10 kr. iztis) v tiskarni družbe sv. Mohora v Celovcu.

Harmoniko,

kakoršne nobeden še nema, na šest tonov in šest molov, s palisandrovim lesom obloženo, ktera poje, kakor orglje, je podpisani izdelal in ima na prodaj. Ravno tako eno fisharmoniko, pripravno za organiste in učitelje. Jako po ceni. Jamčim na 5 let. Kdor drugo želi, mu jo naredim na več registrov. Na prodaj imam še več različnih glasil (instrumentov).

France Bajec,
urar v Ljubljani, št. Jakobski trg.

Ferd. Mussi,

trgovec s tržaškim blagom v Celovcu,
Burggasse št. 12
(pri „plehastem sladkornem klobuku“)
priporoča za predpust in veliko noč svojo

pšenično moko štev. 0

iz parnega mlina v zapečatenih vrečah (žakljih), po 25 kil vreča, kila po 17 kr., vreča zastonj.

Tudi ste po ceni na prodaj **dve železni blagajnici (kasi)**, varni proti ognju in tatovom.

J. Bendik v Št. Valentinu
na Avstrijskem
priporoča svojo
redilno maščo za usnje.

Ta mast naredi usnje (leder) v čevljih, v jermenih, na vozovih itd. ne samo v oljno in nerazmočljivo, ampak tudi trikrat bolj trpežno. Nadalje priporoča svojo **tinkuro za osvetljenje usnja.**

Ta daje usnju črno svetlobo, ki ne obledi. Rabi se pri najvišem dvoru in pri c. kr. vojski. Bil sem za njo že 28krat odlikovan. Svarim pa pred ponarejenimi izdelki. — Oboje prodaja v Celovcu g. Mussi, v Beljaku g. A. Ornella, v Velikovcu g. Huth, v Spod. Dravbregu g. Domaingo, v Mariboru g. Hollaseck, v Celju gg. Traun in Stieger, v Ljubljani gg. Šušnik in Weber, v Gradcu g. Kroath.

„Kmetovalec“

je edini slovenski, gospodarski list s podobami. „Kmetovalec“ izhaja dvakrat na mesec na celi poli. „Kmetovalec“ prinaša poljedelske, živinarske, vinarske in druge članke, gospodarske novice ter daje naročnikom svojim dobre gospodarske svete.

„Kmetovalec“ stoji na leto 2 gld., za gg. učitelje in knjižnice ljudskih šol pa le 1 gld.

Naročniki, ki vstopijo med letom, dobe vse izišle številke tistega letnika.

KMETOVALEC.

Uradno glasilo
a za kmetijsko družbo
vsejedinjske tržajstva.
Urednik: Gregor Einspieler.
Izdajatelj: Filip Haderlap.
Ljubljana, 12. avgusta 1908. Leto 1.

„Vrtnar“
je list s podobami, ki prinaša sadjarske in sploh vrtnarske članke. „Vrtnar“ izhaja dvakrat na mesec. „Vrtnarja“ dobe naročniki „Kmetovalca“ zastonj.

Voščene sveče,

katere izdelujem
iz čistega čebelnega voska
brez vsake druge primesi, kar slednje je zdaj že zelo v navado prišlo, priporočam častitim duhovnikom in cerkvenim predstojnikom.
Rad izročim moje sveče vsaki prekušnji; gorijo svetlo, mirno in počasno.
Cena je 2 gld. 40 kr. za kilogram, rudeče sveče pa po 2 gld. 20 kr. za kilogram franco pošne štacije.

Karol Pacher,
voskar in svečar v Železni Kapli.